

FORRÁS: [http://kilato-hidegkut.hu/index.php?cikkId=1877&cikkCim=Vegre melto helyet kap Homan Balint is %E2%80%93 megkezdodott a rehabilitala](http://kilato-hidegkut.hu/index.php?cikkId=1877&cikkCim=Vegre_melto_helyet_kap_Homan_Balint_is_%E2%80%93_megkezdodott_a_rehabilitala)

VÉGRE MÉLTÓ HELYET KAP HÓMAN BÁLINT IS – MEGKEZDŐDÖTT A REHABILITÁLÁS

Nem mindennapi perújítási eljárás vette kezdetét a Fővárosi Törvényszéken: a HÓMAN BÁLINT-ügy. Az 1932–1942 közötti kultuszminisztert 1946-ban kormánytagként a Szovjetunió elleni háborúba lépés megszavazása miatt életfogytiglani fegyházra ítélték. A bíróság az eljárás történész szakértőjének ÚJVÁRY GÁBORT, a VERITAS Történetkutató Intézet a szóban forgó korszakot kutató csoport-vezetőjét kérte fel.

ELŐLJÁRÓBAN: PERÚJÍTÁSI ELJÁRÁSRA AKKOR VAN LEHETŐSÉG, HA OLYAN ÚJ BIZONYÍTÉK MERÜL FEL, AMELYNEK ALAPJÁN VALÓSZÍNŰSÍTHETŐ AZ ELÍTÉLT FELMENTÉSE VAGY BÜNTETÉSÉNEK JELENTŐS ENYHÍTÉSE. JELEN ÜGYBEN EZEK FELTEHETŐEN A TÖRTÉNÉS SZAKÉRTŐI VÉLEMÉNY, ILLETVE A TÖBB MINT FÉL ÉVSZÁZADDAL EZELŐTTI PERBEN NEM VIZSGÁLT DOKUMENTUMOK LEHETNEK.

Már két évtizede annak, hogy Homan Bálint - akkor még élő - fia perújítást kezdeményezett. Ez akkor nem sikerül(het)et. Nemrég HARMATH KÁLMÁN oldalági rokon újította fel az eljárást. A rehabilitálást már régóta szorgalmazzák, várják a jeles történész és kultúrpolitikus mentalitását, munkásságát ismerők: történészek, tanárok is...

A Fővárosi Ítéltábla idén tavasszal döntött: megkezdte az első fokú eljárást a törvényszéken. Most, október 6-án (!) ismertette a bíró az 1946-os ítéletet, amely háborús bűntett miatt életfogytiglani fegyházzal sújtotta Homan Bálintot. Más vádpontok mellett az indokolás lényege: vezető állásban nem akadályozta meg hazánk

háborúba sodródását, és a Bárdossy-kormány tagjaként 1941. június 26-án megszavazta, hogy Magyarország és a Szovjetunió között a „hadiállapot beállt” (TEHÁT NEM VOLT SZÓ HADÜZENETRŐL!).

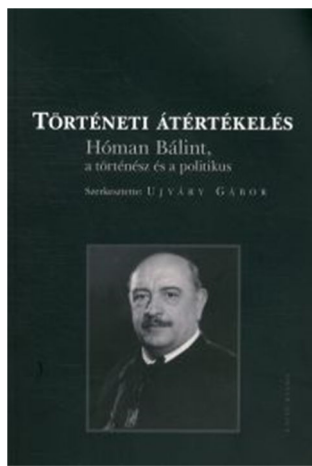
FORRÁS: <http://kilato->
[hidegkut.hu/index.php?cikkId=1877&cikkCim=Vegre melto helyet kap Homan Balint is %E2%80%93 megkezdodott a rehabilitala](http://hidegkut.hu/index.php?cikkId=1877&cikkCim=Vegre_melto_helyet_kap_Homan_Balint_is_%E2%80%93_megkezdodott_a_rehabilitala)

Mivel háborús bűntettet csak szándékosan lehet elkövetni, vizsgálendő, hogy Hóman Bálint milyen ismeretek birtokában szavazott az 1941. június 26-i kormányülésen, és miről voksolt, hiszen ma már ez sem egyértelmű. Miután Horthy Miklós a kormány és az országgyűlés utólagos hozzájárulásának kikérése mellett a honvédség határon túl történő harcra vetését, a minisztertanács csupán jóváhagyta a hadiállapot beálltát az aznap történt (kassai és kárpátaljai) légitámadások, illetve egy vonatszerelvény elleni repülőtémadás okán. Megoszlik a történészek véleménye arról, hogy milyen gépek követték el a magyar területek elleni támadásokat, és az kinek állhatott érdekében.

Ezzel kapcsolatban fölvetődik: kik voltak jelen a szóban forgó kormányülésen, volt-e akkor olyan információ, amely kérdésessé tette, hogy szovjet gépek bombáztak, mit tudtak a Szovjetunió reakcióiról, mekkora külpolitikai mozgástere volt a magyar vezetésnek, figyelembe véve a német szövetséget, illetve ha valóban a szovjetek bombáztak, mennyire volt szükségszerű a hadba lépés, valamint mennyire lehetett kapóra jövő hivatkozás a Magyarország vélt érdekeit szolgáló, Szovjetunió elleni hadba lépéshez.

VARGA ISTVÁN ügyvéd, a perújítást kezdeményező jogi képviselője azt mondta, hogy a kormányülésen csupán kinyilvánították, hogy beállott a hadiállapot, és ezt vette tudomásul másnap a törvényhozás. Hóman korabeli nyilatkozata szerint csak a háború után hallott arról, hogy a légitámadást netán nem is szovjet gépek hajtották végre. Varga István szerint is Hóman Bálint - közéleti szerepléseit ismerve - **középen álló, lojális** politikus volt, akinek azért kellett bűnhődnie, mert **KLEBELSBERG KUNO**, a Bethlen-kormány kultuszminisztere utódként az 1920-as években elindított klebelsbergi kultúrpolitikát folytatta. A perújítási eljárás célja Hóman Bálint rehabilitálása, hogy **legalább a becsületét** visszaadják.

A törvényszék év végéig szakvélemény elkészítésére kérte fel a VERITAS Történetkutató Intézetben dolgozó, **KLEBELSBERG KUNO**, **SZEKFŰ GYULA** és **HÓMAN BÁLINT** történészi, kultúrpolitikai jelentőségét, kiemelkedő tudományos munkásságát jól ismerő, tanulmányokban, kötetekben is megismertető Ujváry Gábort, aki a bírósági lehetőség szerint egyes részkérdések tisztázására másokat is bevonhat a munkába. A következő tárgyalást a szakvélemény benyújtása után (jövő év elején?) tartja a bíróság, és akkor a szakértőt hallgatják meg. Arra is választ várnak tőle, hogy miként értékelhetők Hóman Bálint politikai beszédei, cikkei, milyenek voltak az eset körülményei, mit lehet tudni a kassai bombázásról.

Háttéradatok Hóman Bálintről: 1885-ben született Budapesten, a két világháború közötti magyar történettudomány kiemelkedő alakja, egyetemi

FORRÁS: http://kilato-hidegkut.hu/index.php?cikkId=1877&cikkCim=Vegre_melto_helyet_kap_Homan_Balint_is_%E2%80%93_megkezdodott_a_rehabilitala

tanár, 1918-tól az Akadémia levelező, 1929-től rendes, 1933–1945 között igazgatósági tagja, 1922-től az Országos Széchényi Könyvtár, majd 1923-tól 1932-ig a Nemzeti Múzeum élén állt. A Hóman-Szekfűként emlegetett akkori reprezentatív – máig kiemelkedő – hétkötetes magyar történelmi összefoglalás kezdetektől XV. századig tartó fejezeteit Hóman, a többit Szekfű Gyula írta. Olyan kitűnő történelmi művek is fűződnek a nevéhez, amelyeket például a magyar őstörténetről vagy a magyar pénztörténetről alkotott.

"Vallomásom lényege az egykorú viszonyokra jellemző szűkszavú, elég gyatra jegyzőkönyvből is kitűnik ... Katona Jenő első kérdése, hogy Hóman miként reagált a fiatalok németországi, náci nevelésére, azt válaszoltam, hogy erről nincs tudomásom, mert én akkoriban az általa adott ösztöndíjjal Franciaországban meg Angliában tartózkodtam. A népügyész további kérdései sem arattak sokkal több sikert. Hangsúlyoztam, hogy Hóman nem világnézeti okokból, hanem a hatalmi erőviszonyok tévesnek bizonyult felmérése miatt tartotta ajánlatosnak a Németországgal való jó viszony fenntartását, és előadtam, amit tisztességes emberi magatartásáról a nehéz időkben el tudtam mondani". - írta a történész professzor, az MTA volt elnöke, KOSÁRY DOMOKOS az Emlékeim Hóman Bálintról c. könyvében.

zárta s végül a halálát okozta.

Hóman Bálint rehabilitálására több kísérlet történt 1990-től, ám e törekvések mindig zátonyra futottak azok ellenzői miatt. SZAKÁLY SÁNDOR történész professzor (a VERITAS Történetkutató Intézet főigazgatója) véleménye szerint tévesen mossák össze személyében a tudóst és politikust, vagyis a tudományos rehabilitáció elengedhetetlen, ám az 1946-os népbírószági ítélet megsemmisítése sem lenne jogtalan. Sokan azok közül, akik Hóman Bálint rehabilitációját sürgetik, nemcsak tudományos, de hivatali munkáját, sőt 1932--1945 közötti képviselőségét is kiemelkedőnek tartják. Több elképzelését (a nyolc osztályos általános iskolát, a Nékosz mozgalmat) valósította meg a kommunista rendszer, amely aztán börtönbe

OTT